

INFORMATIU AGENDA 21 ESCOLAR DE LLEIDA

Número 3. Any 4. Gener – febrer 2010

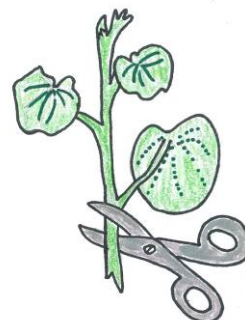
INFORMACIÓ DE L'AGENDA 21 ESCOLAR

MÉS SOBRE LA FORMACIÓ I L'ASSESSORAMENT!

Treballem per un pati més sostenible

Durant el mes de gener s'han realitzat les dues darreres sessions d'aquest curs:

- Sessió amb Olga Caimons, professora de l'Escola de Jardineria – IES Les Basses de Lleida (14 de gener), sobre l'ús de es plantes aromàtiques i medicinals al pati de l'escola, amb pràctiques de multiplicació vegetativa, especialment de l'esqueix de tija.

A més, el CEIP Ciutat Jardí, que va acollir la sessió, ens va presentar el treball que ha fet i que volen fer en la millora del seu pati d'infantil i en el nou pati de primària, i les dificultats que estan trobant.

- Sessió de presentació d'experiències de centres escolars de Barcelona (28 de gener). Concretament vam poder gaudir de 3 experiències, ben diferents i interessants:
 - La Laura Pérez, del CEIPM Escola del Mar, ens va presentar el treball de millora i d'ús del pati, amb moltes propostes diferents i ben interessants.
 - La Núria Ventura (alumna de 2n de batxillerat), la Marta Martí (professora de batxillerat) i la Rosa Ma. Roca (cap d'estudis d'educació infantil i primer cicle de primària), de l'Escola Pia de Sarrià – Calassanç, ens van presentar l'aula de natura – jardí de papallones, un projecte d'aprenentatge servei dels alumnes de batxillerat.
 - El Ramon Margalef, de l'IES Sant Andreu, va presentar les seves iniciatives: hort, estació meteorològica i bassa, jardí mediterrani; replantació d'alzines,...

Gaudim de l'hort escolar

Aquest curs també ha realitzat dues sessions des de l'inici de l'any:

- Sessió amb la Núria Galindo (18 de gener), de repàs i aplicació del que s'havia treballat fins ara , a partir de casos pràctics de planificació de l'hort i de finals d'hivern i primavera - estiu, a més de resoldre dubtes,...

A més, el CEIP Sant Jordi ens va presentar el seu treball en l'hort, tant amb l'alumnat de primària com d'infantil.

- Sessió de presentació d'experiències de centres escolars de Barcelona (1 de febrer). Vam fer 2 sessions simultànies, una adreçada a escoles bressol i l'altra a primària i secundària.
 - Pel que fa a les escoles bressol, vam comptar amb: Janet Nolla i Dolors Valls, de l'EBM Les Quatre Torres; Montserrat Garí i Xaro Corellano, de l'EBM Tris Tras; Neus Garcia i Jeanne Hansen, de l'EBM Valldaura i Carmen Castrillo, David Aparicio i Ma. José Toro, de l'EBM La Mar.

- Pel que fa al segon grup, vam comptar amb: Lluís Segura, de l'Escola Dolors Monserdà – Santa Pau; i la Pepa Tomàs i l'Elena Alquézar, de l'Escola Àngels Garriga. A més, l'Anna Cases, M. Cecília Domènech i Pere Escanilla, de l'IES Maria Rúbies de Leida, van presentar el seu projecte interdisciplinari "De la llavor al plat!", adreçat a alumnat de diversificació curricular.

Volem manifestar novament l'agraïment de l'Agenda 21 Escolar de Lleida a les escoles de Barcelona que van participar en aquestes sessions de presentació d'experiències, per la seva disponibilitat i il·lusió, i a les companyes de l'Agenda 21 Escolar de Barcelona, que ens van suggerir amb quins centres ens podíem posar en contacte. Moltes gràcies a tots/es!

Iniciem un hort escolar

Ja s'està realitzant també el curs "Iniciem un hort escolar", començat en aquest segon trimestre, degut al gran nombre de mestres i professors/es que es van interessar en el curs "Gaudim de l'hort escolar" i que va fer que no poguéssim atendre totes les sol·licituds.

Les tres primeres sessions s'han realitzat els dies 25 de gener i 8 i 15 de febrer, a càrrec de Joan Solé, de ROADA, al CRP Segrià, CEIP Joan XXIII i Llar d'Infants Josep Borràs respectivament.

Recordeu que podeu consultar els materials (presentacions de les sessions i altres informacions) de les diferents propostes de formació a la pàgina web del programa:

<http://sostenibilitat.paeria.cat/agenda-21/agenda-21-escolar-de-lleida>

Si teniu cap dubte o proposta sobre la formació, adreceu-vos a la secretaria de l'Agenda 21 Escolar (agenda21escolar@paeria.cat).

Assessorament sobre hort escolar

Us recordem que podeu sol·licitar assessorament sobre hort escolar. La Núria Galindo, enginyera agrònoma, és la persona que està fent aquests assessoraments.

Els assessoraments, personalitzats, en el centre corresponent, s'adrecen prioritàriament a:

- Centres que volen iniciar / han iniciat l'hort durant aquest curs.
- Centres que han iniciat l'hort en els darrers 2 – 3 cursos.

Tot i així, si algun altre centre, vol rebre un assessorament, també el pot sol·licitar.

Podeu sol·licitar assessorament fins el 30 de març de 2010.

Per tal d'aprofitar al màxim l'assessorament, us demanem que:

- Completeu la fitxa de sol·licitud (que podeu modificar en funció de les vostres necessitats si és necessari), on també trobareu l'espai per proposar dia/es i hora/es.
- Feu una/es foto/s del vostre hort, o de l'espai on anirà, o de l'aspecte relacionat amb el vostre assessorament.

Per descarregar la fitxa de sol·licitud: <http://sostenibilitat.paeria.cat/agenda-21/agenda-21-escolar-de-lleida/els-recursos/fitxers/agenda-21-escolar/formacio-0910/gaudim-de-lhort-escolar/fitxa-solb7licitud-assessorament-hort-escolar-0910>

JORNADA DE PRESENTACIÓ DE RECURSOS DIDÀCTICS SOBRE HORT ESCOLAR

Dia: Dilluns, 1 de març de 2010

Lloc: Sala Jaume Magre, c/ Bisbe Torres, 2 (IME)

Horari: De 18,00 a 19,30h

Aquesta jornada és adreçada a tots els centres que estan realitzant projectes d'hort escolar o hi estan interessats. A més, també forma part de les sessions dels cursos "Gaudim de l'hort escolar" i "Iniciem un hort escolar".

Hi presentarem els següents recursos, entre altres:

- Maleta pedagògica "De l'hort a casa", editada per l'Associació Vida Sana i la Generalitat de Catalunya, adreçada a educació primària i ESO, que comprèn diferents materials: guies, jocs, pòsters, llibres, materials d'experimentació, CD-rom HorTAC...
- Calendari de l'hort escolar ecològic de Lleida, editat per l'Ajuntament de Lleida.
- Col·leccions de llavors de varietats tradicionals "Tresors de llavors", de Tarpuna – Inicatives sostenibles i Associació l'Era – Espai de Recursos agroecològics.

Si teniu cap consulta sobre la jornada, adreceu-vos a la secretaria de l'Agenda 21 Escolar (agenda21escolar@paeria.cat).

EXPOSICIÓ "AGENDA 21 ESCOLAR DE LLEIDA 2008-2009"

Recordeu l'exposició que vam fer en l'Acte de cloenda del curs passat, amb els pòsters de les vostres actuacions? Aquesta exposició està ara a la vostra disposició per tal que la pugueu mostrar (complerta o una part) als vostres centres (en una diada especial, en una activitat amb els pares i mares, durant la setmana cultural,...). És molt fàcil de muntar i desmuntar i es transporta en unes còmodes fundes.

Creiem que seria molt interessant que, al llarg de tot el curs, l'exposició pogués haver estat en tots els centres del programa.

Envieu un correu electrònic a la secretaria de l'Agenda 21 Escolar (agenda21escolar@paeria.cat), indicant en quines dates voldríeu disposar de l'exposició.

WEB DE L'AGENDA 21 ESCOLAR DE LLEIDA

Us recordem que a l'adreça

<http://sostenibilitat.paeria.cat/agenda-21/agenda-21-escolar-de-lleida>

hi trobareu tota la informació del programa: els projectes dels centres, propostes destacades, formació i documents associats, recursos i documents associats (sol·licituds de recursos,...), l'agenda, els informatius,...

Esperem les vostres aportacions i idees per a millorar-la!

NOTÍCIES DELS CENTRES

El bloc de l'Enric Farreny

El CEIP Enric Farreny ha estrenat un bloc de l'Agenda 21 Escolar en la seva pàgina web, on trobareu informació dels seu projecte, activitats,... a més de poder conèixer els altres blocs de l'escola.

Entreu a:

<http://www.enricfarreny-agenda21.blogspot.com>

L'hort dels Països Catalans canvia de casa

“Per fi ja tenim edifici nou! Arriba el moment de deixar els mòduls i instal·lar-nos en un edifici gran, alegre i espaiós.

Comencem a preguntar als nostres nens i nenes què podem fer amb l'hort. Estem d'acord que volem que sigui present en el nou espai escolar, en tant que és un espai viu, que no podem deixar morir. Per això decidim traslladar-lo i portar-lo amb nosaltres.

Entre totes i tots decidim fer un acte de comiat per recordar el què ha estat i el que és per a nosaltres.

Tot l'alumnat del centre ens reunim, per a escoltar la història del nostre hort, una història curta, però intensa i vivenciada.

Per tenir sempre present el què ha significat aquesta etapa, preparem un quadre amb fotos de l'hort, signat per tots els nens i nenes de l'escola, quadre que ens emportarem de record al centre nou.

Conscients que un hort necessita molta feina i dedicació, cal agrair el treball de les persones que ens han ajudat i ens ajuden a fer-lo i a mantenir-lo ric i variat en els seus cultius ...

Aquest acte de comiat esdevé molt emotiu quan nens i nenes de l'escola expressen, espontàniament, els seus sentiments d'alegria, de respecte, de satisfacció vers les pròpies vivències i les bones estones viscudes al voltant de l'hort. S'evidencia que l'alumnat l'entén com un espai enriquidor i viu que no podem

abandonar, perquè està integrat a la nostra vida escolar i ens el volem emportar.

- I com ho farem?

Tenim clar que cal agafar la terra de l'hort i traslladar-la a la nova ubicació, per tal de continuar gaudint de totes les experiències i aprenentatges que l'hort ens ofereix.

El Nas de Pastanaga, atent a tot el que esdevé al nostre hort, ens acompanya amb la riella còmplice dels bons amics”.

Escola Països Catalans

Agafant terra de l'hort

Les escoles planten arbres al seu carrer

Dos centres de l'Agenda 21 Escolar han participat en la campanya anual de reposició i millora de l'arbrat de la ciutat, plantant arbres en un carrer i/o plaça proper a l'escola.

Els alumnes de 5è i 6è del **CEIP Enric Farreny** van plantar 8 acirons i 8 moreres , a la Plaça Víctimes del Terrorisme i Av. Flix, de la Bordeta.

Els alumnes del **CEIP Frederic Godàs** van plantar 16 oms, a l'Av. Doctora Castells, de Cappont..

Projecte “De la llavor al plat!”

“Tres professors/es de l'IES Maria Rúbies, Pere Escanilla, Anna Cases i Maria Cecília Domènech, basant-nos en l'experiència duta a terme al nostre institut, de la realització d'un hort ecològic, hem elaborat un projecte interdisciplinar encarat a alumnes de diversificació curricular. Aquest projecte duu el nom “De la llavor al plat!” i es va presentar en un dels seminaris de projectes interdisciplinaris al Departament d'Educació, a Barcelona, el passat 13 de gener”.

*Alumnes de l'Aula Oberta
de l'IES Maria Rúbies*

US CONVIDEM...

... a la conferència “Pla d’Estalvi i eficiència energètica a la UPC. Un model a seguir”

Dia: Dilluns, 22 de febrer

Horari: De 19 a 20h

Lloc: Saló de Plens, Palau de la Paeria

A càrrec de: Albert Cuchi, doctor arquitecte per la UPC.

En el marc de la Signatura de Compromís de les Ecoentitats 2010, es presentarà l'experiència de la UPC en l'ambientalització de les seves instal·lacions i els seus indicadors de seguiment.

... a la Jornada de Portes Obertes de les Energies Renovables

El proper diumenge 28 de febrer, se celebrarà la Jornada de Portes Obertes de les Energies Renovables 2010, organitzada per l'Agència de l'Energia de Lleida, que ofereix a tothom la possibilitat de visitar instal·lacions d'energies renovables de les comarques de Lleida.

Les instal·lacions que es podran visitar són:

- Instal·lació solar tèrmica. CREA, Universitat de Lleida.
- Planta solar fotovoltaica. El Poal (Pla d'Urgell)
- Aprofitament de la biomassa. Linyola (Pla d'Urgell)
- Parc eòlic. Serra del Tallat (L'Urgell)
- Edificació bioclimàtica i sostenible. Eco-centre Les Obagues, Juneda (Les Garrigues)
- Edificació bioclimàtica i sostenible. Horta de Lleida (Segrià)

Les visites són guiades, gratuïtes i hi ha servei d'autocar gratuït des de Lleida en el primer horari a totes les instal·lacions de fora de la ciutat.

Per assistir-hi, **cal inscriure's** al telèfon 973 700 455 o enviant la butlleta d'inscripció que trobareu a la web www.lleidaenergia.cat a info@lleidaenergia.cat.

Més informació (horaris detallats i durada de les visites, ubicacions i punts de trobada,...) a <http://www.lleidaenergia.cat>

... a les activitats sobre el riu Segre

Més activitats promogudes per la plataforma “Lleida Ambiental” per aquest mes de febrer:

- Exposició “La memòria d'un riu: El Segre”
 - Divendres, 19 de febrer, al Museu de l'Aigua de Lleida
- Cicle de converses “Experiències de dinamització cultural a l'Ebre”
 - Divendres, 19 de febrer, al Museu de l'Aigua de Lleida

- Sortida a l'Aiguabarreig del Segre amb el Cinca
 - Dissabte, 27 de febrer
- “Quedem?": el Segre, un riu d'experiències”
 - Diumenge, 28 de febrer
- Cicle de converses “La diversitat faunística del riu Segre”, amb Delfi Sanuy (UdL)
- Dilluns, 1 de març, al Centre Excursionista de Lleida

Més informació: www.lleidaambiental.org

... al mercat “De l'hort a taula”

El proper diumenge 7 de març, de 9 a 15h, tindrà lloc a a plaça Sant Joan, una nova edició del mercat de proximitat ‘De l'hort a taula’, pensat perquè productors i elaboradors de productes agroalimentaris puguin vendre i promoure els seus productes directament al consumidor.

Els productes que hi podreu trobar són vi i licors, melmelades, bolets i conserves, oli, formatges i altres derivats làctics, fruita i verdura, carn i embotits i mels i plantes aromàtiques.

... a l'ecodescoberta “El destí de les nostres deixalles”

Dia: Diumenge, 7 de març

Horari: D'11 a 13h

Descobrireu quin és el camí que fan els residus des de que surten de casa nostra. Visitarem l'Abocador Comarcal i la Planta de Compostatge del Segrià, ubicats a Montoliu de Lleida.

Cal inscripció prèvia a infosostenible@paeria.cat, indicant nom i cognoms, DNI i telèfon de contacte. Hi ha servei d'autocar gratuït.

... a participar al 13è Concurs d'Idees Ambientals i Sostenibles

Voleu presentar idees, projectes i accions innovadores que ajudin a reduir les emissions i el consum de recursos i que facilitin i engresquin la participació ciutadana en la millora ambiental? Ho podeu fer en aquest concurs de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Hi ha dues categories de premis, una està adreçada a membres de comunitats educatives: escoles, professorat, alumnes, AMPAs,...

El termini de presentació d'idees finalitza el 15 de març de 2010.

Més informació: <http://www.univers.upc.edu/concursos/ideesambientals>

TRIA I REMENA...

Nous recursos d'Intermón Oxfam

Haití: quan la terra tremola

L'Àrea d'Educació per a una ciutadania global d'Intermón Oxfam ha elaborat una proposta educativa dirigida a primària i secundària per a poder treballar aquesta catàstrofe humana i ambiental. Quines són les causes i les conseqüències del terratrèmol d'Haití? Per què es produeixen terratrèmols? Per què les conseqüències són tan diferents segons el lloc on passen? Quina és la resposta adequada?

Es pot descarregar la proposta educativa i la guia didàctica a: <http://www.intermonoxfam.org/ca/page.asp?id=571>

Nou espai Kaidara

Kaidara és un espai telemàtic, alimentat des de la xarxa d'educadors/es per a una ciutadania global, en el que podreu trobar experiències i recursos educatius, classificats per temàtiques, tipologies i franges d'edat, per incorporar a la pràctica docent.

Per accedir-hi: <http://www.kaidara.org/ca>

Fem recerca ornitològica amb l'alumnat d'ESO i Batxillerat!

El portal Recerca en Acció ofereix a les escoles interessades la possibilitat de participar directament en el projecte de recerca **Viatgers de primavera**, dedicat al pas primaveral d'aus migradores. Els grups-clases que hi participin podran elaborar un treball de recerca a partir de les dades recollides.

El projecte es duu a terme en col·laboració amb l'Institut Català d'Ornitologia. Les escoles participants tenen l'opció de desplaçar-se fins a una estació ornitològica (al delta de l'Ebre, Flix, delta del Llobregat, el llac de Banyoles) per tal d'observar i participar en una sessió d'anellament d'ocells. Paral·lelament, el portal Recerca en Acció farà el seguiment de l'arribada primaveral d'ocells entre els mesos de març a maig de 2010. Durant aquests tres mesos, el portal publicarà les dades obtingudes en les estacions d'anellament, dades que serviran als alumnes per a efectuar un seguit de treballs de recerca.

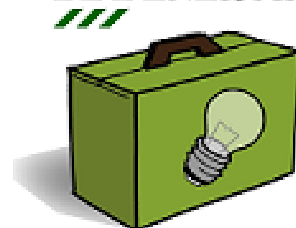
Per a una informació més detallada (bases, documents de sol·licitud,...), i per conèixer quins treballs de recerca poden efectuar els alumnes, consulteu: http://www.recercaenaccio.cat/agaur_reac/AppJava/ca/noticies/apren/noticia/20100212-fem-recerca-orni.jsp

La data límit per a inscriure's és el dia 8 de març de 2010 (inclòs)

La Maleta de l'Energia a la web

L'SCEA (Societat Catalana d'Educació Ambiental) ha habilitat un nou espai a la web per a la Maleta de l'Energia, on podreu consultar les fitxes d'activitats, informatives i de recursos d'aquest material.

**LA MALETA
DE L'ENERGIA**

Cal entrar a: <http://www.pangea.org/scea/maletaenergia.htm>

La Maleta de l'energia és un conjunt de recursos materials i escrits adequats a l'educació infantil (2n cicle) i l'educació primària (cicles inicial, mitjà i superior) per a l'ensenyament i l'aprenentatge de continguts sobre el tema de l'energia.

La Maleta conté joguines i aparells diversos que funcionen amb energia solar, eòlica, elèctrica, magnètica, electromagnètica i hidràulica.

També trobem materials, objectes i eines per a la construcció de prototips, maquetes, joguines o màquines impulsades amb diferents tipus d'energia. I finalment conté una carpeta amb una col·lecció de fitxes d'activitats, informatives i de recursos.

A les **fitxes d'activitats** hi trobareu apartats com: nom de l'activitat, tema, objectius, materials necessaris (de l'escola i de la maleta), descripció de l'activitat, comentaris i suggeriments, edats a qui va adreçada...

Les **fitxes informatives** contenen un resum d'aquelles temàtiques que presenten més dificultats de comprensió entre alguns professors i professores d'educació infantil i primària. Són respostes a les preguntes que, amb freqüència, ens plantegen durant les activitats formatives i també són part d'aquella informació que el professorat ha de conèixer per poder identificar els errors conceptuals o factuais més habituals en els alumnes.

Les **fitxes de recursos** inclouen una relació complerta de tots els recursos recomanats i que es poden consultar al SDEA o demanar en préstec; altres activitats interessants que trobem a la bibliografia i orientacions per optimitzar l'ús dels materials no inclosos en les fitxes d'activitats.

Tot i que els materials es poden demanar en préstec durant 15 dies, al Servei de Documentació d'Educació Ambiental (SDEA), c/ Nil Fabra, 20, de Barcelona, tel. 93 256 25 92; de dilluns a dijous, de 10 a 14h i de 15 a 18h; podeu fer moltes de les propostes autònomament, amb material de la vostra escola o altres que es poden aconseguir fàcilment.

Recursos amb humor

Recomanacions des de l'Agenda 21 Escolar de Barcelona:

El ambiente siempre está en medio

http://www.obrasocialcajamadrid.es/Ficheros/CMA/ficheros/OSMedio_AmbienteCompleto.PDF

Materials per a primària:

http://www.obrasocialcajamadrid.es/Ficheros/CMA/ficheros/OSMedio_AmbientePrimaria.PDF

Materials per a secundària i batxillerat:

http://www.obrasocialcajamadrid.es/Ficheros/CMA/ficheros/OSMedio_AmbienteBachill.PDF

Catàleg de l'exposició **Eclipse** de El Roto (l'humorista, pintor i dibuixant Andrés Rábago García) on s'exposa la problemàtica ambiental de forma satírica:

http://www.sogama.es/pdf/ES/catalogo_El_Roto.pdf

Llibre **Medio ambiente con humor** que recull les aportacions de molts il·lustradors i humoristes:

http://www.fundaciofutur.org/documentos/medi_ambient_amb_humor.pdf

Informe Anual 2009 de l'Associació Hàbitats

L'Informe Anual 2009, publicat per l'Associació Hàbitats, sobre l'estat dels rius i rieres, presentat el 15 de gener passat, constata el lent procés de recuperació dels bosc de ribera en els nostres espais fluvials.

Si voleu accedir a l'informe: <http://www.projecterius.org/>

PER PENSAR-HI...

- Bristol: educació sostenible a la ciutat de les zones verdes.
La col·laboració ciutadana ha estat clau per mantenir la qualitat dels espais naturals

http://www.sostenible.cat/sostenible/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=3&num_noticia=438886

PER GAUDIR-NE...

De la presentació “**Anem a l’Hort! Projecte compartit per famílies, alumnes i mestres**”, de l’Escola Àngels Garriga de Barcelona, a una sessió de presentació d’experiències sobre hort escolar a Lleida.

El meu hort

Al meu hort tothom treballa:
cucs i fems fan de cuiners,
i un espantaocells de palla
va fent fora els malfeiners.
Les abelles van que volen
passejant de flor en flor,
i així escampen tot el pol·len
i es fan fruits d’allò més bons.
Quatre canyes fan barraca,
com els indis de l’Oest,
perquè hi pugi la tomaca,
la mongeta o el pesolet.
L’aigua corre per les plantes
fent l’ofici de cambrer
i serveix als qui en demanen
l’aliment que els va més bé.
Les arrels, menja que menja,
i les fulles respirant.
El meu hort és una festa,
però es fa festa treballant.

Ricard Bonmatí

Agenda 21 Escolar de Lleida **Ajuntament de Lleida**

c/ Tallada, 32, 2ª planta. 25002 Lleida

Tel. 973 700 455 Fax. 973 700 459

A/e: agenda21escolar@paeria.cat

Web: <http://sostenibilitat.paeria.cat/agenda-21/agenda-21-escolar-de-lleida>